

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In Canonem Sacrificii Missae, Vti & reliquas eiusdem
Partes Brevis Ac Lvcvlenta, & ad pietatem vtilis Expositio**

Veken, Frans van der

Coloniae, 1644

§ 1. De Proaemio Orationis Dominicae

urn:nbn:de:hbz:466:1-9878

Cyprianus consuevit. Postquam enim exposuit, quomodo hæc Oratio paucorum verborum compendijs omnia pæne præcepta Domini complexa, totius *Euangelij* veluti *Breniarium* dici queat, hæc tandem de eius efficacia subiungit a: *A Deo igitur ordinata religio orationis, & de spiritu ipsius iam tunc, cum ex ore diuino ferretur, animata, suo priuilegio adscendit in cælum, commendans Patri, quæ Filius docuit.*

§. I.

De Procæmio Orationis Dominicæ.

Copia hîc inopem facit: tot enim ex S S. Patribus, Doctoribus, Theologis, & spiritualis vitæ Magistris, Orationem istam suis commentarijs illustrarunt, vt omnia vel potiorum partem complecti, haud parui voluminis foret: meliorum delectû profiteri, solertiæ non vulgaris: sine delectu

pri-
a *Tertull. de Orat. Domin.*

primùm obuia dare prorsus inciuile,
haud secus, quàm si ad incuriosam mē-
sam singulares hospites inuitares. Ne
tamen Lectorem hinc prorsus ieiunum
ad alios authores suo fortè incommo-
do dimittam, visum est ex solo ferè
Cypriano antè laudato aliqua deliba-
re: tum quod S. Hilarius, S. Augusti-
nus, alijq; Patres illam eius commen-
tationem singulariter commendent:
tum etiam quod Martyris illius glorio-
sissimi memoria celebretur in Canone.
Quare eius veluti præsentis potiorem
rationem haberi conuenit: & sperari
potest eum tantò impensiùs acturum
apud DEVM, vt Sancto illo Spiritu,
quo diuinam hanc Orationem expo-
suit, in hoc eam Sacrificio recitemus,
in cuius veluti testem aduocatus est.
Haud tamen à proposito alienum du-
xero, si subinde ex grauissimo Tertul-
liano ad maiorem neruum & effica-
ciam paucula adiungam: hunc enim
Cyprianus in hoc præcipuè libro sibi i-
mitandum proposuit.

Utile, mē-
Ne
num
no-
ferè
ba-
asti-
en-
nt:
tio-
ne.
tem
rari
um
itu,
po-
us,
est.
du-
tul-
ca-
nim
di-

Utque in ipsis etiam præambulis,
quando Sacerdos altiori voce se & po-
pulum ad orandum excitat, ab inclyto
Martyre aliquid discamus : *Oremus,*
inquit, *fratres dilectissimi, sicut Magi-*
ster Deus docuit. Et quid mirum? (in-
terferam ex Tertulliano) *Deus solus do-*
cere potuit, ut se vellet orari. Pergit Cy-
prianus: *Amica & familiaris oratio est*
Deum de suo rogare, ad aures eius ad-
scendere Christi orationem. Agnoscat
Pater Filij sui verba, cum precem faci-
mus: qui habitat in pectore, ipse sit &
in voce. Haud aliter igitur pius Sacer-
dos sequentis Orationis proferat ver-
ba, quàm si ex ore & institutione Chri-
sti singula exciperet : atque hinc eam
ducat fiduciam, quâ seruus Dominum,
reus Iudicem, creatura Creatorem au-
dit Patrem suum vocare, quod sic præ-
ceperit Magister, cuius institutionem
iubemur sequi. Absque hoc enim, ut
postea subdit Cypr. *illud nomen nemo*
nostrum in oratione auderet attingere?

Per-

Pergit idem Antistes nos hortari, ut quando Patrem Deum dicimus, quasi filij Dei agamus, ut quomodo nobis placeamus de Deo Patre, sic sibi placeat & ille de nobis. Cùm verò nostrum addimus, memores simus vnitatis & pacis, cuius gratia noluerit vtriusque Magister, dum quis precatur, pro se tantùm priuatim precari, dicendo: *Pater meus qui es in cœlis, nec panem meum da mihi hodie; sed pro omnibus, quia omnes in Christo vnum sumus. Ut denique, dum nominamus Patrem, nobis esse in cœlis Deum, renunciemus terreno & carnali Patri, atque adeo cæteris etiam rebus mundanis, secundùm illud Christi placitum a: Patrem nolite vobis vocare super terram: vnus est enim Pater vester, qui in cœlis est. Et illud alterum b: Qui non renunciat omnibus, quæ possidet, non potest meus esse discipulus. Quorum vtrumq; implemus exuendo omnem inordinatum*

a Matth. 23. b Luc. 14.

tum erga terrena & secularia affectum, eaq; cœlestibus & diuinis postponendo, quippe quorum Pater, atque adeo hæreditas & regnum non huius sæculi, sed cœlorum existant.

Notandum: licet alijs titulis cum toto genere humano communibus DEVM Patrem pronunciare possimus, vt quod nos omnes ratione ac libertate donatos, in viuas & expressas creaturæ sui Numinis imagines, à quo paternitas omnis in cœlo & in terra nominatur a: à D. tamen Cypriano hîc præcipuè attendi ad titulum Christianis proprium, qui est regenerationis & iustificationis in baptismo, per quam peculiari ratione cœpimus esse filij Dei, iuxta illud Euangelicum b: *Dedit eis potestatem filios Dei fieri, his, qui credunt in nomine eius*: per quem item Spiritum adoptionis accepimus, in quo Patrem non vocamus tantum, sed clamamus. Vnde, inquit Cyprianus,

Pa-

a Ephes. 3. b Ioan. 1.

Pater noster idem est atque eorum, qui credunt, quiq; per Deum sanctificati, & gratia spiritualis nativitate reparati: ad quos etiam eam ob causam petitiones omnes sequentes veluti proprias refert.

§. II.

De tribus primis Petitionibus.

Prima omnium est, *Sanctificetur nomen tuum.* Non quòd optemus Deo, ait sanctissimus Antistes, *ut sanctificetur orationibus nostris, sed quod petamus ab eo, ut nomen eius sanctificetur in nobis.* Rationem mox subdit, *à quo enim Deus sanctificatur, qui ipse sanctificat? Quam sententiam sic præiuerat Septimius a: Quando non sanctum & sanctificatum est per semetipsum nomen Dei, cum ceteros sanctificet ex semetipso? Petimus igitur, ut in hominibus sanctificetur.* Quod fieri
Cy-

a Tertull. lib. de Orat. c. 3.